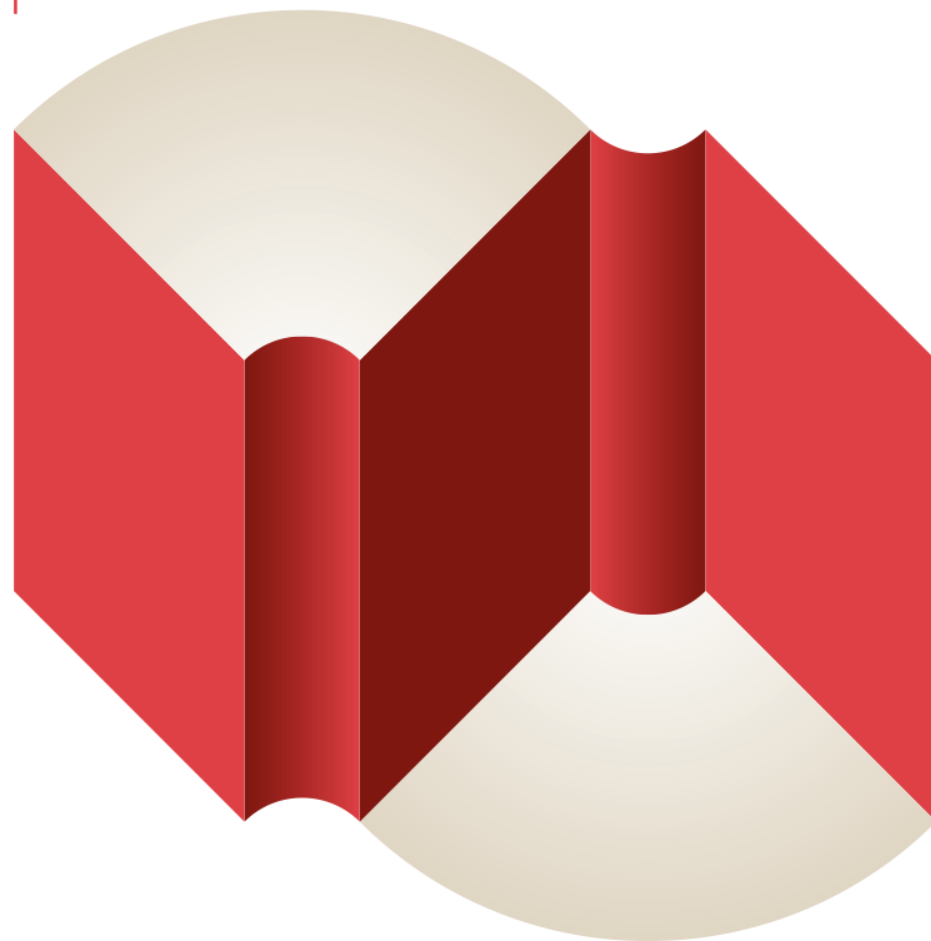

Ustvarjalno pisanje kratke zgodbe

Andrej Blatnik

Zakaj ustvarjalnost?

Pisanje in branje omogoča individualizacijo v vse bolj zunanje strukturiranem svetu.

(Peter Sloterdijk)

Ustvarjalnost zahteva pogum, da zapustimo zanesljivo.

(Erich Fromm)

*vključujemo in
aktiviramo 2*

- Želja po ustvarjalnosti
- V Sloveniji vsako leto izide ...
 - ~ 200 novih izvirnih romanov
 - ~ 250 - 300 novih pesniških zbirk
 - ~ 80 zbirk kratkih zgodb

Smo v svetovnem vrhu po številu izdanih knjig na prebivalca.

Ne more biti vsak smučarski skakalec ...

... pisanje pa je precej bolj demokratično.

Zmožnost učenja pisanja

- Neskončni plavalni tečaj.
- poezija / kratka zgodba / roman / esej
- Pisanje na zastavljeno temo.
- Pisanje na prosto temo.

Ozadje pripovedi

- Delavnice pisanja LUD Literatura, 2003-2017
- Vesna Lemaic, Mirana Likar Bajželj, Zoran Knežević, Metka Lampret, Pia Prezelj, Teja Močnik, Arjan Pregl, Jana Kolarič, Katja Perat, Tina Grandošek, Ana Rozman, Neja Tomšič, Polona Wallas, Jedrt Maležič, Neža Prah, Borut Pust, Mitja Drab, Janez Grm, Mirjam Gostinčar, Nataša Skušek, Robert Kuret, Tanja Mastnak, Samo Petančič, Katarina Gomboc, Ana Svetel, Lara Paukovič, Renato Bratkovič, Nika Jurman, Zarja Vršič, Iva Novak, Helena Šuklje ...

Ustvarjalno in funkcionalno pisanje

- Ustvarjalno pisanje se odmika od (tudi žanrskih) obrazcev.
 - (spoznavna, estetska, etična funkcija literature 😊)
- “Lep pozdrav.”
- “Morje je *zelo* toplo.”
- “Ne morš verjet, kok tuki čjo za topu pir.”
- → Za odmikanje od vzorcev je treba vzorce *prepoznavati*.

Kako deluje ... zgodba?

- Kdo sam popravlja svoj avtomobil?
- Več ko vemo o delovanju zgodbarskih mehanizmov, lažje zaznamo napake.
- Zaznanje napak je že pol popravka!
- Urednik/mentor popravi besedilo, kakor mehanik popravi avto ...
- (... le da ljudje ponavadi opazijo, da avto ne vozi več 😊!)

Mentorji: naslanjalci in poganjalci

*vključujemo in
aktiviramo 2*

Koliko je dolga kratka zgodba?

- “... za dolžino kratke zgodbe ni drugega kriterija od tistega, ki ga narekuje material.” (Frank O'Connor)
- Najkrajše zgodbe (am. izraz tudi “sudden fiction”) so popularen literarni žanr, z lastnimi antologijami, dolžina od enega stavka do dveh strani (100 vrstic, 2000-2500 znakov).

Leonard Michaels: *Mama*

- Rekel sem: »Mama, a veš, kaj se je zgodilo?«
Rekla je: »Omojbog.«

Fredric Brown: *Trk*

Zadnji človek na Zemlji je sam sedel v sobi.
Nekdo je potrkal na vrata.

Parafraza

- »The last man on Earth sat alone in a room.
There was a knock on the door.«

(Fredric Brown)

- »The last man on Earth sat alone in a room.
There was a lock on the door.«

(Ron Smith)

Nimam ideje ...

- Parafraza!
- Predelovanje znanih besedil.
- Osebna izkušnja.
- Izmišljija.

O čem pisati?

- “Ideje so kot ribe. Če želite uloviti majhno ribo, lahko ostanete v plitvini. A če želite uloviti veliko ribo, boste morali zabresti globlje. Globoko spodaj so ribe večje in čistejše. Velikanske so in abstraktne. In zelo lepe.”

David Lynch, *Kako ujeti veliko ribo*

- Načrt? Improvizacija? Izkušnja? Izmislek? Palimpsest?
- – ali pa vse skupaj, vse hkrati?

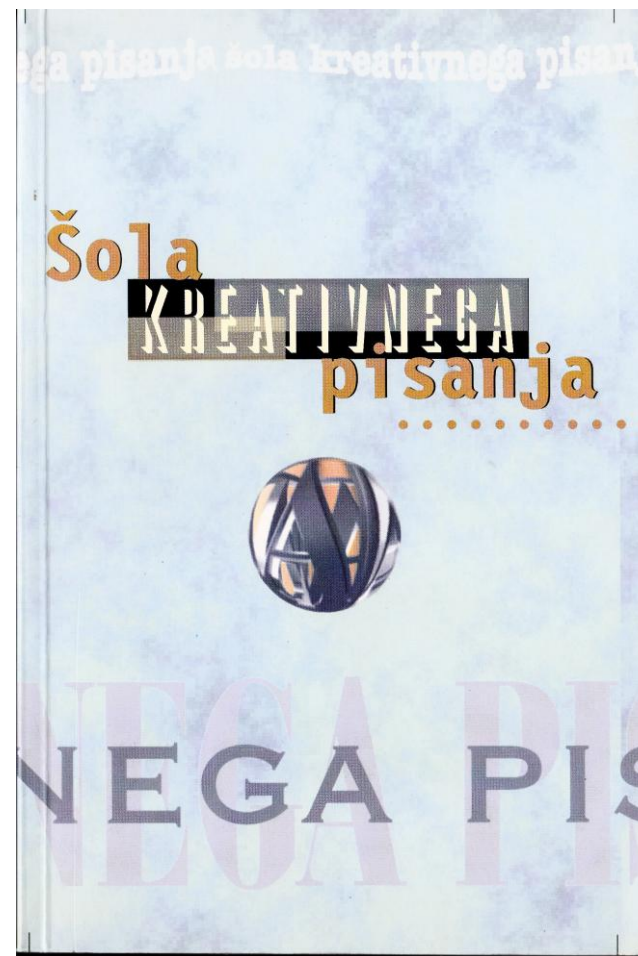
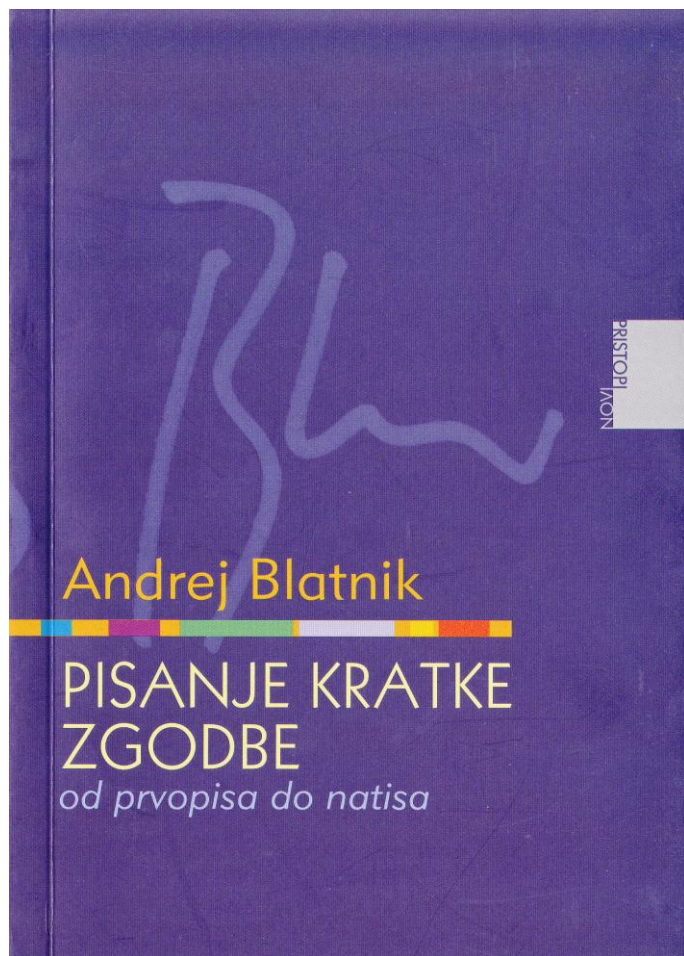
Kako začeti?

- Obrazec: »Ko to pišem ...« »Nekoč pred davnimi časi ...« »Nekega poletnega dne ...« »Bila je temna in vihar na noč ...«
- Asociacija: Spomnite se nečesa, česar koli: položaja, osebe, prizora. Misel od tod vodi v več smeri, in iz vsake od teh smeri še naprej. Tisto, na kar pomislite, zapišete v obliki miselnega vzorca.
- Premik: Znan lik prestavimo v neznano okolje.

Zgodbomat ...

- Vzemite dvakrat po pet listov. Prvih pet je namenjenih likom, ki jih boste opredelili le prek poklica. Recimo: zobozdravnik, plesalka, arhitekt, DJ, traktorist. Od običajnega do ekstremnega, skladno z vašimi preferencami.
- Na drugih pet zapišite pet dejavnosti, ki s temi liki niso samoumevno povezane in niso preveč čudne ali preveč običajne. Recimo: plete pulover, sestavlja splav, prodaja papagaje.
- Povlecite en list s prvega in enega z drugega kupa. Vprašajte se: zakaj je arhitekt začel prodajati papagaje? Kar ste izžrebali, naj bo *zadnji* prizor v zgodbi, in potrudite se, da ga osmislite. Potrebujete okolje in konflikt, ki bosta vodila v dano smer.

... In še in še vaj ...

*vključujemo in
aktiviramo 2*

Tri stopnje pisanja

1. *Pisanje iz užitka*
2. *Iskanje napak in popravljanje*
3. *Ustvarjanje najboljšega*

(Ko vemo, da ne moremo več naprej, oziroma ko vemo, da takšni, kakršni smo *v tem trenutku*, ne moremo napisati bolje.)

Užitek v ustvarjanju

*vkjučujemo in
aktiviramo 2*